

даних покращує процеси прийняття рішень, посилює їх узгодженість. Повнота та доступність даних створюють реальні передумови для широкого впровадження засад міжнародного співробітництва у сфері запобігання і протидії корупції, міжнародних договорів України у сфері запобігання і протидії корупції, заходів щодо повернення в Україну коштів та іншого майна, одержаних внаслідок корупційних правопорушень, і розпорядження вилученими коштами та іншим майном, одержаними внаслідок корупційних правопорушень.

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року №1700-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
2. Конституція України: Конституція. Закон від 28.06.1996 № 254к/96ВР. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс України, Закон від 13.04.2012 року №4651-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

Давидова Марина Миколаївна,

старший інспектор з особливих доручень
Департаменту головної інспекції
Національної поліції України, доктор
філософії;

Коцюбинська Юлія Миколаївна,

науковий співробітник Державного науково-
дослідного інституту МВС України

ДЕТЕРМІНАНТИ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Одним із важливих напрямків державної політики України була і залишається протидія корупції. На сьогодні корупція є однією із серйозних умов, що перешкоджає ефективному розвитку нашої держави, становить величезну соціальну загрозу, завдає шкоди стабільності та безпеці суспільства, призводить до значних і відчутних втрат у соціально-економічному та політичному розвитку. Її рівень, в порівнянні з іншими державами світу, зріс до 74%. У 2016–2017 роках цей показник був набагато нижче – 56 % [1].

Корупція – хвороба, злочинність, яка гальмує і врешті зупиняє демократичний, економічний розвиток держави, призводить до системних втрат у суспільстві та державі, негативно впливає на імідж держави у світі. Внаслідок чого, іноземні бізнесмени, компанії відмовляються інвестувати в Україну свої кошти [2].

Не здійснювати боротьбу з корупцією означає підтримувати її, враховуючи всі її деструктивні процеси та наслідки.

Для протидії корупції Україна ратифікувала Конвенції ООН, Ради Європи проти корупції, які стали частиною національного законодавства, на основі яких прийнятий Закон України «Про запобігання корупції».

У період з 2016 по 2018 роки були створені спеціальні підрозділи по боротьбі з хабарництвом, єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

На сьогоднішній день, незважаючи на всі зусилля, що вживаються державою, корупція створила реальну загрозу національній безпеці країни, а основний наголос, як і раніше, здійснюється на боротьбу з наслідками корупції, при цьому причини корупції залишаються практично без уваги. Так, з початку ведення Національним агентством Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (04.02.2019), до нього вже внесено відомості стосовно 17354 осіб, щодо яких судом винесено рішення про притягнення до адміністративної та кримінальної відповідальності, а також за притягнення до дисциплінарної відповідальності. Але не встановлюються причини, які штовхнули цих осіб встати на злочинний, корупційний шлях.

Здійснювати ефективну та системну боротьбу з корупцією можливо тільки знаючи детермінанти виникнення цього соціального зла, щоб у подальшому цілеспрямовано та оперативно впливати на них.

Для сучасної України до причин, що породжують корупцію слід віднести:

1. Суспільну кризу, бідність населення, що супроводжується високим рівнем зневаги до права, правовим нігілізмом, моральною нестійкістю.

2. Недовіру до державних органів та чиновницького апарату через відсутність належного громадського контролю з боку інститутів громадянського суспільства.

3. Безвідповідальність виконавчої влади перед законодавчою та судовою.

4. Наявність безлічі бюрократичних дозвільних процедур, заборон на здійснення певного виду діяльності.

5. Відсутність чіткого розподілу компетенції між державними структурами із збереженням певної частки дублювання службових повноважень та зневажливого ставлення державних службовців до своїх обов'язків.

6. Слабкість антикорупційної політики, що проявляється у слабкій політичній волі керівництва країни при ухваленні рішення про притягнення високопоставлених чиновників до кримінальної відповідальності, коли керуються не законом, а виходять із політичної доцільності, ступеня спорідненості та близькості до вищих ешелонів влади тощо.

7. Зайняття підприємницькою діяльністю членами сім'ї чиновника. Професійна деформація державних службовців. «Корупція починається там, де дії службовця, що повинні бути спрямовані на виконання функцій держави в інтересах служби, замінюються діями для одержання особистої вигоди» [3, с. 322].

8. Недосконалість чинного антикорупційного законодавства. Слід більше приділяти уваги саме механізму протидії корупції, оперативно реагуючи на проблеми його функціонування на практиці.

9. Український менталітет. Необхідно з дитячого садочка привчати дітей жити та діяти в рамках закону, виховувати нетерпимість до корупції у всіх сферах життя.

10. Формальний підхід або взагалі відсутність належного контролю за діяльністю державних службовців, чиновників.

Отже, державна політика запобігання та протидії корупції в Україні потребує вжиття системних та послідовних заходів. Визначені нами детермінанти корупції не є вичерпними, а для їх усунення необхідні вольові та цілеспрямовані зусилля як з боку держави загалом, так й громадянського суспільства та окремих громадян. Подальше удосконалення законодавства у сфері протидії корупції повинно мінімізувати можливості її прояву, а у громадян підвищення правової свідомості та правової культури, формування нетерпимості до корупційної поведінки.

Список використаних джерел

1. Рівень корупції в державах світу у 2020-2021 роках. URL: <https://visasam.ru/emigration/vybor/strany-po-urovniu-korruptsii.html>.

2. Арабський інвестор: «Україна в плані ведення бізнесу гірша за Зімбабве». URL: <https://golos.ua/amp/news/arabskyj-ynvestor-ukrayna-v-plane-vedenyua-byznesa-huzhe-zymbabve>.

3. Добренєков В. И. Социальная антропология / В. И. Добренєков, А. И. Кравченко. Москва : Инфра-М, 2008. 688 с.

Дацюк Андрій Васильович,

старший науковий співробітник відділу
безпечових досліджень (Міжнародний центр
стратегічних досліджень) Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
політичних наук

КОРУПЦІЯ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ СТІЙКОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

Російська агресія проти України, в результаті якої було анексовано Крим і окуповано частину територій Донецької і Луганської областей, була зумовлена рядом внутрішніх і зовнішніх чинників воєнного, економічного, демографічного, політичного характеру. Окремо серед внутрішніх чинників, який продовжує сприяти як агресії з боку Росії, так і політичному втручання у внутрішні справи України іноземних держав, доцільно виокремити корупцію. Корупція і правопорушення, пов'язані з корупцією, що мають місце в системі публічного управління та діяльності посадових і службових осіб сектору безпеки і оборони зменшують рівень національної стійкості і становлять системну загрозу національній безпеці. Корупція здійснює негативний вплив на різні сфери суспільних відносин і відповідно становить загрозу політичній, економічній, соціальній, екологічній, воєнній та іншим видам національної безпеки.